

DESCHIDERA LUCRĂRILOR

CHIȘINĂU

8 iunie 2018

Stimate domnule Prorector, stimată doamnă Decan, onorată asistență, distinși invitați din țară și de peste hotare și, nu în ultimul rând, – dragi studenți,

Îmi permiteți să Vă salut din partea mea și a departamentului de Literatură Universală și Comparată al FLLS a USM, adresându-vă un cordial ”bun venit!”, împreună cu mulțumirile noastre pentru că ați răspuns și anul acesta invitației de a participa la evenimentul științific și cultural pe care îl organizăm în această perioadă, la sfârșit de primăvară – început de vară.

Anul trecut, de asemenea în această sală, anunțam că ne aflăm la cea de-a VI-a, dar, în realitate, la cea de-a IX-a ediție, dat fiind faptul că departamentul nostru, atunci - catedra de Literatură Universală, încă din anul 2009, sub conducerea dlui Sergiu Pavlicenco, doctor habilitat, profesor universitar, aproximativ în aceeași perioadă, la sfârșit de semestru universitar a început să organizeze câte un eveniment științific și literar cu participare internațională, dedicat diverselor teme și probleme din literatura națională și universală. Din anul 2012, cu mult profesionalism și dedicare ștafeta a preluat-o dna Tatiana Ciocoi, doctor habilitat, conferențiar universitar.

Iar acum cu o deosebită plăcere vreau să menționez că anul acesta conferințele noastre tematice au ajuns la ce de-a X-a ediție, cu alte cuvinte, marcăm un jubileu, care în condițiile când luptăm pentru a supraviețui, deoarece circumstanțele nu întotdeauna sunt în favoarea noastră, nu este deloc mic, jubileu care nu ar fi fost posibil fără de susținerea Dumneavoastră, dragi prieteni ai departamentului și ai conferințelor noastre. Unii dintre Dumneavoastră ne însoțesc și ne susțin de la primele ediții, alții s-au alăturat pe parcurs, dar vreau să vă asigur că apreciem foarte mult colaborarea cu fiecare în parte.

În ceea ce privește tema conferinței: ”Un veac de conflagrații: realitate și ficțiune” – ne-am propus să ne încadrăm în discuțiile despre ce s-a întâmplat, cum s-a schimbat realitatea socială, politică și culturală în acest un secol după finalizarea Primului Război Mondial. În anul 1918 nu doar a luat sfârșit această conflagrație. Știm cu toții că în același an, la 1 decembrie, a fost declarată unirea tuturor provinciilor istorice, locuite de români, în cadrul unui stat național, eveniment de o însemnatate excepțională care a ramas în istorie cu denumirea de Marea Unire. Dar tot în același an apare și face ravagii în lumea întreagă gripa spaniolă, considerată cea mai letală pandemie după ”moartea

neagră” din perioada medievală. În decursul a doi ani (1918 – 1919) a omorât între 50 și 100 de milioane din populația terei.

Incontestabil, perioada care ne desparte de 1918 poate fi greu cuprinsă într-o formulă, caracterizându-se printr-o ambivalență de evenimente și de fenomene sociale, istorice și politice, prin lipsa unor repere unitare de referință, deseori oscilând între extreme (din acest motiv secolul al XX-lea deseori este apreciat ca secol al extremelor): dictatură, totalitarism, fascism, nazism, holocaust, lagăre de concentrare, exterminare în masă; Primul Război Mondial, cel de-al Doilea Război Mondial, tot felul de războaie civile și revoluții, criza economică mondială, divizarea bipolară a lumii și consecințele ei, Hiroșima și Nagasaki, ziduri, rățăciri, crize și răsturnări de valori, dar, în același timp și căutarea valorilor compensatorii: pluralitate, diversitate, dialog și toleranță, multiculturalism, internaționalizare, mondializare, cosmopolitism etc. (Pe ecran vedeți un caleidoscop de imagini, prin care am încercat să prezentăm unele dintre cele mai importante și cele mai recunoscute evenimente și personalități din acești o sută de ani.)

Progresul tehnico-științific: fața și reversul. În această perioadă de timp știința a cunoscut o dezvoltare impresionantă, facilitând existența omului, schimbând imaginea lui despre sine, despre lume (inclusiv acele despre spațiu și timp), despre locul său în univers. Bunăoară, conform statisticii, dacă la începutul secolului al XX-lea media speranței de viață era de doar aproximativ 45 de ani, peste un veac, inclusiv datorită descoperirilor în medicină, s-a ridicat la aproximativ 70 de ani. Dar, în același timp, știința a creat și armele de distrugere în masă.

Secolul XXI vine cu antinomiile sale. Printre metehnele lumii postmoderne amintim orientarea către consum, când chiar cultura se transformă în marfă, volatilitatea valorilor, birocratizarea, tendința spre omogenizare și uniformizare, atunci când se înmulțesc măștile și dispar persoanele. Omul contemporan devine vasal al tehnologiilor avansate, al telefoanelor inteligente, al rețelelor de socializare, al internetului și al imaginii TV. Totodată, aceasta este perioada cu cel mai mare și mai liber acces la informație, cu cele mai multe posibilități de manifestare și de afirmare.

În cadrul lucrărilor conferinței ne propunem să cercetăm în ce mod evenimentele importante din acest veac de extreme și de explozie a tehnologiilor s-au reflectat în literatură sau au avut vreun impact asupra literaturii și a sistemelor ideologice și filosofice ale secolului XX și începutul secolului XXI, pornind de la premisa că în literatură își găsesc expresia cea mai profundă și mai complexă toate schimbările și problemele vieții sociale, dar și spirituale ale omului. În același timp, vom încerca să urmărim și partea cealaltă a procesului: a avut literatura vreun rol în modelarea paradigmelor sociale și politice ale acestui veac? Influențele literaturii asupra gândirii, asupra schimbării mentalităților – care sunt acestea?

În continuare aş dori să adresez mulțumiri speciale dlui profesor universitar Gheorghe Manolache din Sibiu și dlui profesor universitar Vasile Spiridon de la Bacău pe care avem plăcerea să-i salutăm astăzi ca invitați de onoare ai conferinței, care ani la rând ne dăruiesc bucuria unui dialog academic deosebit și care anul acesta, în comparație cu anii precedenți, au depus un efort și mai mare pentru a fi astăzi împreună cu noi.

De asemenea, îi mulțumim din toată inima dnei Elena Prus, profesor universitar, doctor habilitat, Prorector pentru Cercetare Științifică și Studii Doctorale a ULIM, prieten de mulți ani al departamentului de Literatură Universală și Comparată, care susține mărinimos, inclusiv prin participări personale, toate inițiativașele noastre științifice și culturale, precum și dlui Ion Plămădeală, doctor habilitat, șeful sectorului de Teorie și metodologie literară al Institutului de Filologie al AȘM care întotdeauna ne oferă privilegiul unei comunicări intelectuale la cel mai elevat nivel. Nu pot să nu-l amintesc și pe dl Anatol Moraru de la Bălți care este împreună cu noi de la prima ediție a conferințelor.

Mulțumirile noastre cele mai sincere sunt adresate tuturor, și celor numiți, și celor nenumiți, colegilor noștri de la Academie, de la alte instituții, oaspeților din țară și de peste hotare: este o plăcere și o onoare să Vă salutăm astăzi aici.

Aceștea fiind spuse, îmi permiteți să declar lucrările conferinței deschise.

Emilia TARABURCA

doctor, conferențiar universitar,

directorul departamentului de

Literatură Universală și Comparată, USM